

นโยบายพรรคการเมืองกับภาพลวงตาทางการเมือง

วีระศักดิ์ เครือเทพ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักวิจัยเครือข่ายข้อมูลการเมืองไทย
วันที่ 22 พฤษภาคม 2554

เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปกำลังจะเริ่มขึ้น พรรคการเมืองต่างๆ พยายามหาคะแนนเสียง โดยการนำเสนอนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหาของบ้านเมือง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สุขภาวะ ปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ พรรคการเมืองเหล่านี้พยายามคิดค้นและนำเสนอโยบายที่เป็นที่ถูกต้องใจของประชาชน แต่เราจะรู้หรือไม่ว่านโยบายต่างๆ ที่พรรคการเมืองนำเสนอไว้ นั้น เป็นนโยบายที่ทำได้จริงและเป็นที่ต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ มีได้เป็นเพียงแค่ “นโยบายขายฝัน” หรือมี “ผลประโยชน์ส่วนตน” เข้ามาแอบแฝง?

ยกตัวอย่างเช่น พรรคการเมืองอาจเสนอให้มีการปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งปัจจุบันจัดเก็บในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ ในกรณีเช่นนี้ เรากราบหรือไม่ว่าการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลลงจะทำให้รัฐสูญเสียรายได้เป็นจำนวนเงินเท่าใด? รัฐจะต้องหาเงินงบประมาณจากที่ใดเพื่อมาชดเชยการสูญเสียรายได้ดังกล่าว? หรือว่ารัฐจะต้องกัญหี้ยืมสินมากขึ้นหรือต้องลดบริการสาธารณะในด้านอื่นๆ ลงในอนาคต? เป็นที่น่าเสียดายว่าพรรคการเมืองต่างๆ มักจะไม่นำเสนอข้อมูลที่รอบด้านเช่นนี้แก่ประชาชน เพื่อให้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้องว่าถ้าหากได้ให้การสนับสนุนนโยบายดังกล่าวไปแล้วนั้น จะก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อประเทศชาติโดยรวมมากกว่ากัน

หรือในอีกกรณีหนึ่ง พรรคการเมืองอาจมีนโยบายลดค่าครองชีพของประชาชน หรือเสนอขายประกันรายได้ให้แก่เกษตรกร ฯลฯ ในฐานะที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิ์มีเสียงคนหนึ่ง เราเคยชกถามพรรคการเมืองเหล่านี้หรือไม่ว่าจะมีมาตรการดำเนินการอย่างไรที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ และสามารถกระจายประโยชน์สู่ประชาชนกลุ่มต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม อีกทั้งเป็นมาตรการที่มีได้มีผลประโยชน์ส่วนตนแอบแฝงหรือนำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง

เพราะขนาดในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมานี้ การแก้ปัญหาราคาน้ำมันปาล์มยิ่งเกิดขึ้นอย่างลุ่มๆ ดอนๆ และกินเวลานานหลายเดือน อีกทั้งรัฐต้องใช้งบประมาณจำนวนหลายพันล้านบาทไปเพื่อพยุงราคาน้ำมันปาล์มดังกล่าว จวบจนบัดนี้ก็ยังไม่รู้ว่าเว็บกาสิโนของประชาชนไปตกอยู่ในกระเปาะของเหล่านายทุนมากน้อยเพียงใด และยังถ้าหากเราต้องฝากอนาคตของชาติบ้านเมืองไว้กับพรรคการเมืองที่เก่งแต่เพียงการขายฝัน แต่กว่าไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมแล้ว เราอาจจะต้องสูญเสียงบประมาณของรัฐอีกเป็นจำนวนมหาศาล

วันดีคืนดีเมื่อเราอนตื้นขึ้นมา รัฐบาลอาจทิ้งภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นให้กับพวกเราโดยไม่รู้ตัว!

สภาวะการณดังกล่าวข้างต้นนี้ ในทางวิชาการเรียกว่า

“ภาพลวงตาทางการคลัง” หรือ Fiscal Illusion

พรรคการเมืองต่างๆ จะพยายามนำเสนอเฉพาะด้านดีของนโยบาย เพื่อให้ประชาชนมองเห็นว่าจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง 1, 2, 3, 4, 5... อย่างไรก็ตาม พรรคการเมืองจะไม่นิยมนำเสนอถึงผลทางด้านลบจากการดำเนินนโยบายดังกล่าว อาทิ จะไม่บอกว่านโยบายเหล่านั้นมีราคาแพงหรือต้องใช้เงินกาสิโนของประชาชนเพิ่มขึ้น หรือจะพยายามไม่บอกว่ารัฐบาลมีการระหนึ่หมกเม็ดไว้เท่าใด เป็นต้น ทั้งนี้เพราะพรรคการเมืองต่างก็ต้องการคะแนนเสียงสนับสนุนที่มากที่สุดนั่นเอง

ผลจากการมีภาพลวงตาทางการคลังนี้ทำให้ประชาชนถูกมอมเมาให้เสพติดนโยบายประชานิยมได้โดยง่ายดาย ดังเช่นในปีงบประมาณ 2553 ที่ผ่านมา ประชาชนคนไทยเสียภาษีทุกประเภทให้กับรัฐโดยเฉลี่ย 21,133.9 บาท ในขณะที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดบริการด้านต่างๆ กลับคืนมาเป็นเงิน 26,613.1 บาทต่อประชากร ประชาชนอาจมองเห็นว่ามีกำไรสุทธิเหนือรัฐบาลเป็นเงินราว 5 พันกว่าบาท ก็จะนิยมชมชอบพรรคการเมืองที่ชูนโยบายลดภาษีควบคู่ไปกับการเพิ่มบริการให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้นไปอีก แต่อย่างไรก็ตาม ภาพลวงตานี้ทำให้พวกเราไม่เคยตั้งคำถามกับรัฐบาลว่าจะนำเงินจากที่ใดมาชดเชยส่วนต่างดังกล่าว ข้อเท็จจริงที่เรามองข้ามไปก็คือรัฐบาลที่ผ่านๆ มาได้ทิ้งภาระหนี้ให้กับพวกเราสูงถึง 66,231.4 บาทต่อคน

ใครก็ตามไม่ทันบรรดาพรรคการเมืองที่พยายามสร้างภาพลวงตานี้ ก็จะมองเห็นเฉพาะประโยชน์ในด้านบวกของนโยบายพรรคการเมืองนั้นๆ และจะทะเลาะเบาะแว้งให้ เพราะต่างคิดว่าพรรคการเมืองนั้นใจกว้าง นำนโยบายดีๆ มาแจกให้ฟรีๆ ตลอดเวลา กลายเป็นผู้ที่เสพติดนโยบายขายฝันกันอย่างเต็มตัวไปโดยปริยายกว่าที่จะรู้ตัวว่าถูกหลอกก็ตอนที่พรรคการเมืองนั้นๆ ได้เป็นรัฐบาลสมความคาดหมาย แต่ก็ไม่ดำเนินนโยบายตามที่ได้หาเสียงไว้ และมักจะมีข้อแก้ตัวในภายหลังว่า “ไม่มีงบประมาณ” หรือ “มีการระหนึ่สูงมากเกินไปแล้ว” หรืออาจด้วยเหตุผลอื่นๆ อีกร้อยแปดประการ

ที่ซ้ำร้ายไปกว่านั้น พรรคการเมืองเหล่านี้พอได้เป็นรัฐบาล ก็อาจเลือกดำเนินนโยบายที่มุ่ง **“ฟื้นวินวบ
ประมาณของรัฐเข้ากระเป๋าตนเองหรือพวกพ้อง”** เป็นการเฉพาะ และปล่อยให้การแก้ไขปัญหาค้นคว้าของประชาชนเป็นเรื่องรอง แน่นอนว่าเราคงไม่ต้องการตกเป็นเบี้ยล่างให้กับพรรคการเมืองเหล่านี้ใช้เป็นการผ่านไปสู่อำนาจและผลประโยชน์ทางการเมืองได้ตามอำเภอใจ โดยที่พวกเราไม่ทำอะไรเลย

ในฐานะที่เราทำนเป็นประชาชนคนหนึ่ง ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงจากการเลือกตั้งในครั้งนี้ ควรจะทำอย่างไรเพื่อให้รู้เท่าทันต่อพรรคการเมืองเหล่านี้? ข้อเสนอแนะก็คือเราจะต้องเป็นประชาชนที่รู้ทัน มีสติ และไม่สับสนนโยบายขายฝัน โดยจะต้องพินิจพิจารณานโยบายของพรรคการเมืองต่างๆ อย่างถ่องแท้ก่อนที่จะลงคะแนนเสียงให้ว่าเป็นนโยบายที่สามารถดำเนินการได้จริง มิได้มีข้อจำกัดในด้านกฎหมายหรือด้านงบประมาณ หรือก่อให้เกิดภาวะภาวการณ์หรือภาระหนี้สินในอนาคตเพิ่มขึ้นสูงเกินควร

ถึงเวลาแล้วที่เราประชาชนคนไทยจะต้องกล้าตั้งคำถามท้าทายในเชิงนโยบายต่อบรรดาพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองเหล่านี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายด้านต่างๆ อย่างครบถ้วนและเป็นนโยบายที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของสังคมไทยได้อย่างแท้จริง หากเราปล่อยให้พรรคการเมืองต่างๆ พาคนนำเสนอขายนโยบายประชานิยมแบบลด แลก แจก แถม โดยมีได้สนใจว่าจะทำให้รัฐเป็นหนี้มากขึ้นเท่าใดแล้วนั้น ลูกหลานของพวกเราเองนั่นแหละที่จะต้องแบกรับผลกระทบของความโลภและความเพิกเฉยของคนรุ่นเราในปัจจุบัน

